

Vereniging voor Sport en Recht

De jury is van oordeel dat de Prof. Mr N.J.P. Giltay Veth Scriptieprijs 2009 van de Vereniging voor Sport en Recht, ter beschikking gesteld door Rabobank Nederland, dient te worden toegekend aan:

mr Berny van Loon

voor zijn scriptie:

“De aansprakelijkheid van een kanarie. Over arbitrare dwalingen en aansprakelijkheid.”

- Het is de eerste keer dat de aansprakelijkheid van een scheidsrechter tot onderwerp van een scriptie is gemaakt. Dat is opmerkelijk en het bracht Berny van Loon tot de uitroep “Eureka”, het woord waarmee hij zijn scriptie opent. Die uitroep had echter niet betrekking op het onderwerp van zijn scriptie maar op het feit dat het hem na lang zoeken gelukt was een onderwerp voor zijn scriptie te vinden. Dit ondanks het feit dat het onderwerp toch zo voor de hand lag omdat Berny op het hoogste niveau scheidsrechter is in de hockeysport. Scheidsrechters worden daar ook wel als ‘kanarie’ aangeduid, wat de titel van zijn scriptie verklaart.
- Zijn vertrekpunt was echter niet de hockeysport maar de jurisprudentie in Engeland waar de aansprakelijkheid van scheidsrechters reeds in 1997 aan de orde was. Een 17 jarige rugbyspeler brak zijn nek bij een verkeerd uitgevoerde scrum met als opmerkelijk resultaat dat zijn tegenstander niet aansprakelijk werd gehouden maar wel de scheidsrechter omdat hij onvoldoende toezicht had gehouden op het veilig tot stand komen van een scrum bij spelers onder de 19 jaar. De spelers van beide partijen mogen niet met één klap op elkaar beuken maar moeten gefaseerd de scrum vormen om hoofdletsel te voorkomen. De scheidsrechter in kwestie erkende dat hij in deze een zorgplicht had en dat hij niet had ingegrepen toen de spelers de scrum lieten inzakken. Dit ondanks de strenge instructies van de bond aan rugbyscheidsrechters. Het beroep van de scheidsrechter op volenti non fit injuria werd door de Court of Appeal afgewezen omdat de spelers weliswaar instemmen met het gevaar van blessures die inherent zijn aan de rugbysport, maar niet instemmen met een scheidsrechter die nalatig blijft de veiligheidsregels strikt toe te passen. Hiermee was de aansprakelijkheid wegens nalatigheid van een scheidsrechter geboren.
- Mede op grond van latere Engelse jurisprudentie concludeert Berny van Loon dat wanneer de spelregels uitdrukkelijke bepalingen bevatten voor het beschermen van spelers en de scheidsrechter opdragen de veiligheid van die spelers te waarborgen, de scheidsrechter een toezichthoudende taak heeft die niet vrijblijvend is. Wanneer hij niet optreedt, is zijn nalatigheid als gevaarzettend te kwalificeren en daarmee naar Engelse maatstaven onrechtmatig. De auteur meldt dat sommige bonden, waaronder de Engelse voetbalbond, sindsdien voor hun scheidsrechters een aansprakelijkheidsverzekering afsluiten.
- Zonder aan rechtsvergelijking te doen transposeert Berny van Loon de Engelse situatie naar de Nederlandse onrechtmatige daadcriteria en komt tot de conclusie dat ook de Nederlandse scheidsrechter aansprakelijk kan worden gehouden wanneer hij nalaat op te treden ten behoeve van de veiligheid van spelers. Met name wanneer de scheidsrechter op grond van de spelregels tot taak heeft om de veiligheid van spelers te waarborgen. In Nederlandse termen is de scheidsrechter dan

een toezichthouder die zijn plicht verzaakt. Of hiervan sprake is dient volgens de auteur te worden beoordeeld op grond van het objectieve criterium van 'wat een redelijk handelend vakgenoot gegeven de feiten en omstandigheden had behoren te doen'.

- De jury werd niet eerder geconfronteerd met een scriptie over dit onderwerp terwijl er in Nederland hierover evenmin jurisprudentie en literatuur voorhanden is. Daarmee voldoet de scriptie aan twee van de zes criteria dat de scriptie 'origineel' dient te zijn en in 'praktische zin van belang voor toepassing in de sportwereld'. Deze scriptie kan de bron zijn voor nader wetenschappelijk onderzoek, terwijl bestuurders van sportbonden hierin aanleiding kunnen vinden zich te bezinnen op het sluiten van een aansprakelijkheidsverzekering, zoals Berny van Loon ook voor Nederland bepleit.
- De scriptie voldoet ook ruimschoots aan de andere vier criteria van beoordeling: t.w. 'juridische diepgang', 'juridische beheersing van de materie', de 'wetenschappelijke waarde' en de 'juridische volledigheid' met betrekking tot het onderwerp van de scriptie.
- De scriptie kent een heldere vraagstelling en is methodisch goed van opbouw. De scriptie is goed geschreven met een toonzetting en daadkracht in zijn tekst die verraden dat Berny van Loon de materie goed beheerst.
- In dit verband mag niet onvermeld blijven dat het alle juryleden overkwam dat de feitelijke behandeling van de Engelse onrechtmatige daadzaken in het begin het gevoel gaf te maken te hebben met een scriptie als zo vele. Zodra de auteur de overgang naar de Nederlandse onrechtmatige daadsleer maakt, pakt en boeit hij de lezer. Het leidt bovendien tot een onverwachte en goed uitgewerkte ontknoping.
- Berny van Loon komt immers tot een drieluik waar het de aansprakelijkheid van scheidsrechters betreft.
 - De 'dwalende scheidsrechter' die een spelsituatie verkeerd beoordeelt. Hij behoeft volgens de auteur geen aansprakelijkheid te vrezen omdat incorrecte beslissingen binnen de interne rechtsorde van de bond worden opgelost.
 - De 'frauderende scheidsrechter' die bewust de spelregels verkeerd toepast, daarmee sjoemelt of de wedstrijd probeert te beïnvloeden, handelt volgens de auteur altijd onrechtmatig.
 - En ten slot (het onderwerp van de scriptie) de 'gevaarzettende scheidsrechter'. Deze kan aansprakelijk zijn wanneer de spelregels hem een duidelijke taak geven om de veiligheid van spelers te waarborgen en een speler door nalatigheid van de scheidsrechter ernstige schade oploopt.
- Dit laatste inzicht is voor Nederlandse begrippen nieuw en verdient volgens de jury om nader te worden uitgewerkt. Berny van Loon komt de eer toe met zijn originele scriptie 'De aansprakelijkheid van een kanarie' hiertoe de aanzet te hebben gegeven.
- Gelet op het voorgaande heeft de jury unaniem besloten de Scriptieprijs 2009 van de Vereniging voor Sport en Recht toe te kennen aan Berny van Loon.

De jury, Zeist 12 november 2009.

Mr. O.J.H.M. van Eijndhoven
(voorzitter)

mr F.C. Kollen
(secretaris)

mr E.C.B. Adriaanse
(lid)

mr M. Boetekees
(lid)

